

Minnesanteckningar från Klimatrådsmötet den 4 december 2015

Plats: Länsstyrelsen, klockan 09.00 - 12.00 med efterföljande lunch och Klimatprisutdelning.

NÄRVARANDE

Minoo Akhtarzand, ordförande	Länsstyrelsen i Jönköpings län
Fridolf Eskilsson	Jönköping Energi
Agneta Jansmyr	Region Jönköpings län
Anders Råsberg	LRF, Region Jönköping
Arne Ottosson	Gnosjö kommun
Stefan Gustafsson	Sävsjö kommun
Niklas Broberg	Husqvarna
Stefan Ekelund	Myresjöhus
Rune Backlund	Region Jönköpings län
Mats Holmgren	Swerea AB
Kajsa Karlsson	Region Jönköpings län
Magnus Olsson	FastighetsAB Norrporten
Tanja Jevtic	Trafikverket Region Syd
Olle Strandsäter	Skanska Sverige
Per-Ola Simonsson	Träcentrum
Helena Zar Wallin	Jönköping University
David Svensson	Habo kommun
AnnaKarin Zinnerfors	IKEA
Allan Ragnarsson	Vaggeryds kommun
Johan Virdung, adjungerad	Ordförande, Anpassning till klimatförändringar, Värnamo kommun
Carlos Pettersson, adjungerad	Ordförande, Förnybar energi, jord-och skogsbruk, Energikontor Norra Småland
Patrik Westerlund, adjungerad	Ordförande, kommunikationsgruppen och Redaktionsrådet, Länsstyrelsen
Gisela Brumme, adjungerad	Energieffektivisering, Konsumtion och Livsstil
Andreas Olsson, adjungerad	Ordförande Klimatrådets beredningsgrupp, Länsstyrelsen

ÖVRIGA DELTAGARE

Johanna Karlsson	Linköpings universitet
Frida Gårdmo	Sekreterare fokusgrupp, Förnybar energi, Jord- och skogsbruk
Anne-Catrin Almér	Länsstyrelsen
Mikael Söld	Region Jönköpings län
Jenny Lundell	Klimatrådets Kommunikationsgrupp
Jonas Ekström	Klimatrådets Kommunikationsgrupp
Therese Silvander	Energikontor Norra Småland
Anders Jonsson	Vattenfall
Tobias Henmark	Fortum

1. Mötets öppnande och allmän information

Ordförande hälsade alla varmt välkomna och förklarade mötet öppnat.

Det anmäldes att dagens mötesanteckningar förs av Andreas Olsson. Därefter fastställdes dagordningen i enlighet med utskickat förslag.

Ordföranden lyfte därefter kort fram summeringen från föregående möte:

- Beslut om Klimatrådets ledamöter och grupper kommer i sedvanlig ordning att tas för 2016. En förfrågan har skickats ut den 26 november till alla grupper med önskat svar innan årsskiftet. Ordföranden frågade om fortsatt engagemang för rådets ledamöter, alla ser positivt på ett fortsatt engagemang.
- Ordföranden lyfte fram att Länsstyrelsen har uppdaterat wbsidan om ledamöter och vikten av att respektive ledamot länkar till rådets gemensamma tidning <http://plus-e.klimatradet.se/> samt till <https://www.facebook.com/plusenergi> om organisationen har denna möjlighet via webbsidor och facebook, **punkt 1c**.
- Alla nominerade till Klimatpriset 2015 deltar på klimatprisceremonin:

Fokusområdet, Transporter och Planering
Söne Buss, Sten Svensson samt Maria Gustafsson

Nässjö kommun, Anna-Carin Magnusson

Länstrafiken, Maria Nielsen och Carl-Johan Sjöberg

Fokusområdet, Förnybar energi, Jord- och skogsbruk
E-Kraft, Anders Axelsson

Fokusområdet, Energieffektivisering, Konsumtion och livsstil
Finnvedsbostäder, Stefan Johansson och Caroline Fagerström

Vinnare av Klimatpriset 2015

Fokusområdet, Förnybar energi, Jord- och skogsbruk
Adelöfsgård, Mikael Wik och Jeanette Svensson

- Klimatveckan hålls under hösten 2016, enligt förslag på tid den 5 – 11 september 2016.
- Projektansökan till Europeiska regionala utvecklingsfonden har skickats in igen, per den 1 december till första instans Regionen. Vid ett godkännande kommer ansökan i steg två skickas in till Tillväxtverket under våren.

2. Föregående mötesanteckningar från den 28 september

Föregående mötes anteckningar har skickats ut per epost och finns på www.klimatradet.se. Inga synpunkter framfördes och lades därefter till handlingarna.

3. Rapport från beredningsgruppen

Andreas Olsson, ordförande i beredningsgruppen, inledde med att kort informera rådet om det pågående arbetet inom rådets olika verksamhetsområden och informerade om att respektive fokusgrupps ordförande i sedvanlig ordning ger en mer detaljerad lägesbild.

För att koppla länets pågående klimatarbetet till klimatförhandlingarna i Paris där ett febrilt arbete nu pågår för ett första globala klimatavtalet. Parisavtalet kommer förhoppningsvis att bli det första globala klimatavtal där alla länder deltar för att minska utsläppen. Tidigare har enbart världens rika länder omfattats. Nyckeln är att avtalet byggts ”underifrån”, på frivillig basis. 183 länder har hittills lämnat in handlingsplaner för hur de ska minska sina utsläpp fram till 2030.

Länken som visades under mötet illustrerar på 3 minuter vad klimatarbetet handlar om såväl lokalt som globalt.

<http://www.svt.se/nyheter/vetenskap/det-har-ar-vad-parismotet-handlar-om>

a) Sveriges miljömål

Andreas Olsson fortsatte med att framföra syftet med punkten, att rådet ges en lägesbild över utveckling för Sveriges miljömålsarbete i sin helhet med fokus på den regionala nivån. Rådet ska få del av en omvärldsbevakning över trender, utvecklingen och utfallet för det regionala miljömålsarbetet.

Därefter överlämnade han ordet till Anne-Catrin Almér, Vattenenheten/ miljömålssekretariatet på Länsstyrelsen som redogjorde för bland annat de fyra miljömål som starkast berör vatten: *Bara naturlig försurning, Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet* samt *Levande sjöar och vattendrag*. Försurning är fortfarande ett av länets största miljöproblem och har en stark koppling till klimatarbetet. Åtgärder för minskad klimatpåverkan bidrar till att minska det sura nedfallet, däremot måste ett ökat uttag av biobränslen från skogen kompenseras med återföring av aska om det sker i försurningskänsliga områden. Kalkning genomförs i 10 av länets kommuner för att motverka försurningen. I många sjöar och vattendrag är det den fysiska påverkan (till exempel vandringshinder) som är den viktiga frågan att fortsatt arbeta med.

Länsstyrelsen har nyligen genomfört den årliga bedömningen av miljömålen. På grund av den mycket höga ambitionen och att målåret 2020 närmar sig bedöms det som mycket svårt att nå målen. Det ser likadant ut i övriga län samt på nationell nivå. Länet arbetar på bra med åtgärder i våra åtgärdsprogram. Bedömningen per mål finns att läsa på miljömålsportalens hemsida: www.miljomal.se Inga synpunkter framfördes och ordföranden tackade för presentationen. Hela presentationen publiceras på www.klimatradet.se.

Ordföranden lyfte fram vikten av att regionala delmål tas fram, som är möjliga att nå, då det idag inte är möjligt att nå de nationella målen till 2020-som även gäller regionalt. Anne-Catrin tar frågan med sig för vidare hantering inom Länsstyrelsen och ordföranden tackade för presentationen.

b) Fokusgrupper och arbetsgrupper

Här utöver lämnade beredningsgruppen följande förslag för ställningstagande:

1. Uppföljning av rådet beslutade åtgärder, i enlighet med bilaga 1 till dagordningen.
Rådet ställde sig bakom förslaget.
2. Klimatklivet, i enlighet med bilaga 1 till dagordningen.
Rådet ställde sig bakom förslaget.
3. Energikotor Norra Småland ska årligen följas upp enligt nu gällande stadgar. Önskemål har framförts att uppföljningen för 2015 görs under första kvartalet 2016.
Rådet ställde sig bakom förslaget.

FOKUSGRUPPEN ENERGIEFFEKTIVISERING, KONSUMTION OCH LIVSSTIL

i) Minskat matsvinn

Gisela Brumme, ordförande fokusgruppen Energieffektivisering konsumtion och livsstil, lyfta fram att arbetet som görs inom ramen för fokusgruppen och förslaget om Minskat matsvinn, hela presentationen bifogas.

Klimatrådet ställde sig bakom att fokusgruppen arbetar vidare med att förtydliga och konkretisera åtgärdsförslaget med inriktningen att det tas upp igen för beslut på nästa möte.

FOKUSGRUPPEN FÖRNYBAR ENERGI, JORD- OCH SKOGSBRUK

ii) Biobaserad utveckling

Anders Råsberg informerade om LRFs arbete och vikten av samsyn för Sveriges, och länets, idag största förnybara energislag - Bioenergi med tyngpunkt på skogen. Hela presentationen bifogas.

KOMMUNIKATIONSGRUPPEN

iii) Solenergi

Patrik Westerlund, ordföranden i Klimatrådets kommunikationsgrupp, informerade om arbetet i gruppen med särskilt fokus på solenergi, i enlighet med bilaga 2 till dagordningen.

Hela presentationen bifogas.

Klimatrådet ställde sig bakom förslaget att gruppen arbetar vidare och tar fram ett förslag på upplägg för en konferens/seminarie under våren.

FOKUSGRUPPEN ANPASSNING TILL KLIMATFÖRÄNDRINGAR

iv) GIS-analyser

Johan Virdung, ordförande i fokusgruppen för Klimatanpassning, samt Frida Moberg, sekreterare i fokusgruppen, presenterade förslag till upplägg för inriktningen för fokusgruppens arbete under 2016, i enlighet med bilaga 3 till dagordningen:

1. Fördjupa Skyfallskarteringen hos kommuner
2. Ras- och skredkartering
3. Analys av odlingszonernas förflyttning

Fokusgruppen kommer även lägga stort fokus på att sprida goda exempel inom klimatanpassningsområdet för länets aktörer.

SMHI har framfört ett önskemål om att presenterar den senaste klimatanalysen för länet, [finns här](#), en populärversion av klimatanalysen lämnades över och finns att ta del av på klimatrådet.se.

Förslaget från fokusgruppen är att rådet och dess grupper samt länets kommuner får del av denna information under våren.

Klimatrådet ställde sig bakom förslagen.

FOKUSGRUPPEN TRANSPORTER OCH PLANERING

v) El-bilspool

Andreas Olsson, ordförande i beredningsgruppen, inledde med att kort informera rådet om det pågående arbetet i fokusgruppen för Transporter och Planering.

Inom fokusgruppen har möjligheterna till att etablera el-bilspooler lyfts fram. Tranås kommun är ett föredöme och därför var miljöchef Fredrik Skaghammar inbjuden till rådsmötet för att presentera kommunens arbete med el-bilspool, [Elbilspool-Tranås kommun](#), hela presentationen bifogas minnesanteckningarna.

Ordföranden tackade för en bra presentation och lämnade därefter över till Andreas Olsson för att presentera fokusgruppens förslag till ställningstagande, att rådet tar ett inriktningsbeslut att: Alla rådets ledamöter till nästa möte har sett över möjligheterna för den egna verksamheten att etablera alternativt aktivt bidra till att en el-bilspool etableras.

Klimatrådet ställde sig bakom förslagen.

vi) Projektet RESAN samt information om CERO-uppföljning

Andreas Olsson inledde med att kort informera rådet om bakgrunden till punkten och lämnade därefter över ordet till Therese Silvander, projektledare Energikotor Norra Småland, bilaga 5 till dagordningen.

Önskemål finns att förstärka projektet med näringslivsaktörer där rådet har flera goda förebilder som har bra förutsättningar att sprida denna kunskap till flera i Jönköpings län.

Rådet ser positivt på projektet och ställde sig bakom förslaget där Energikontoret förankrar projektet i respektive organisation, med början hos företagen som presenterades på mötet.

Regionens miljöchef, Mikael Söld, presenterade arbete med uppföljning av Regionens klimatpåverkan. Ett arbete som genomförs med stöd av CERO-modellen som i korthet innebär en grundlig analys av organisationens klimatmål i termer av både kostnader, klimatpåverkan och resmönster. Bl.a. kartläggs hur anställda reser i tjänst och till och från arbetet, samt vilka fordon organisationen äger och hur de används. Regionen har tidigare gjort en CERO- analys och avser göra en uppföljning under 2016 som rådet gärna följer och tar del av resultaten från.

Ordföranden tackade föredragshållarna och rådet ser fram emot återkoppling för projektet RESAN samt Regionens uppföljningsarbete.

vii) Vad krävs för att nå rådets uppsatta mål om Fossilfria fordon 2020(s)

Ordföranden föreslog att frågan, av tidsskäl, flyttas till nästa möte för att kunna ge frågan mer tid för diskussion. Det beslutades att punkten skulle flyttas fram till nästa rådsmöte.

viii) Resultat ledamotsintervjuer (s)

Andreas Olsson summerade kort bakgrunden till punkten. Länsstyrelsen utvärderar fortlöpande såväl rådets arbete i sin helhet som struktur, effektivitet, engagemang samt resultat. Som en viktig del i detta arbete har Johanna Karlsson, Linköpings Universitet, under sin höstpraktik genomfört anonyma intervjuer med fem privatägda företag, vilka är ledamöter i rådet. Upplägget presenterades på rådsmötet i Husqvarna och resultatet presenterades på dagens möte med stort intresse. Intervjuerna visar bland annat att företagen ser positivt på arbetet och att rådet är ett bra forum. Alla är överens om att visionen måste genomföras, helst tidigare än år 2050. Det är också centralt att Länsstyrelsen fortsatt arbetar med struktur, effektivitet, engagemang samt att fortsatt visa på resultat av rådets arbete. Företagen sätter även värde på att landshövdingen är ordföranden.

Ordföranden tackade för ett väl genomfört arbete och förtydligade att en av flera unika delar med rådet är bredden i deltagande organisationer, och att det är av största vikt att vidhålla denna bredd. Över tid kräver det omfattande samverkan, nära dialog och ett stor mått av såväl uthållighet som insikt för demokratiska processer.

Rådet önskar en fördjupad utvärdering under våren och att länsstyrelsen kommer tillbaka med förfrågningar om deltagande i detta arbete.

ix) Utbyggnadsplaner laddinfrastruktur i Sverige, bilaga 7 (i)

Andreas Olsson inledde med att introducera bakgrunden till punkten. Klimatrådets organisationer har målet att vara fossilfria för egna transporter till år 2020. Då krävs bland annat en betydande övergång till elfordon som drivs med förnybar el.

En förfrågan har gått ut till nationella aktörer inom el- laddinfrastruktur där rådet önskat en nulägesbild med information gällande laddinfrastruktur utifrån det pågående arbetet, utbyggnadsplaner för framtiden samt förväntad utveckling inom området.

Anders Johnson från Vattenfall samt Tobias Henemark från Fortum Charge and Drive informerade om deras arbete. Presentationerna bifogas minnesanteckningarna.

4. Förslag på mötestider för 2016

Rådet beslutade att hålla fyra möten under 2016:

- Den 9 mars, förmiddag, Länsstyrelsen
- Den 8 juni, förmiddag, Länsstyrelsen
- Den 2 september, förmiddag, Länsstyrelsen
- Den 14 december, förmiddag med klimatprisutdelning, Länsstyrelsen

5. Summering

Klimatrådet enades om att:

- **Klimatveckan** hålls under hösten 2016, enligt förslag på tid den 5 – 11 september 2016. *Punkt 3*
- **Uppföljning** av rådet beslutade åtgärder, i enlighet med bilaga 1 till dagordningen. *Punkt 3*
- **Klimatklivet**, i enlighet med bilaga 1 till dagordningen.
- **Energikotor Norra Småland** följs upp under första mötet för 2016. *Punkt 3*

Åtgärdsförslag från rådets fokusgrupper

- **Minskat matsvinn**, Klimatrådet ställde sig bakom att fokusgruppen arbetar vidare med att förtydliga och konkretisera åtgärdsförslaget med inriktningen att det tas upp igen för beslut på nästa möte. *Punkt 3*
- **Solenergi**, Klimatrådet ställde sig bakom förslaget att gruppen arbetar vidare och tar fram ett förslag på upplägg för en konferens/seminarie under våren. *Punkt 3*
- **GIS-analyser samt önskemål från SMHI**, Klimatrådet ställde sig bakom förslaget. *Punkt 3*
- **El-bilspool**, Klimatrådet ställde sig bakom förslaget. *Punkt 3*
- **Projektet RESAN samt information om CERO-uppföljning**, Rådet ser positivt på projektet och ställde sig bakom förslaget där Energikontoret förankrar projektet i respektive organisation, med början hos företagen som presenterades på mötet. *Punkt 3*
- **Resultat ledamotsintervjuer**, Rådet önskar en fördjupad utvärdering under våren och att länsstyrelsen kommer tillbaka med förfrågningar om deltagande i detta arbete. *Punkt 3*

6. Mötet avslutas

Ordförande framförde ett stort tack till rådets ledamöter för visat engagemang under året, till fokusgruppernas ordförande för mycket bra presentationer.

Ordföranden hälsade därefter hela rådet varmt välkomna till gemensam lunch och sedvanlig Klimatprisutdelning på Residenset där vi som vanligt har fullsatt antal deltagare 55 personer.

I samband med lunchen har vi som tidigare år bjudit in en gästföreläsare. Martin Malmros, vd för Aura Light International AB, är årets gästföreläsare som under nästan 10 års tid representerat Sverige vid statsbesök och likande. Där har han kontinuerligt spridit kunskap kring vikten av företags arbete med hållbarhet för att nå lönsamhet, tillväxt och global konkurrenskraft. Det hållbara ledarskapet har han tillämpat på Aura Lights verksamhet, där hållbarhet inte bara varit en förutsättning för affärerna utan en del av affärerna, genom att erbjuda Sustainable Lighting Solutions.

Vid anteckningarna

Andreas Olsson

Justerare

Ordförande

Mino Akhtarzand

KLIMATRÅDET
JÖNKÖPINGS LÄN

www.klimatradet.se